

Štev.: 123/2022
Datum: 03.02.2022

**NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE
TRUBARJEVA 2**

1000 LJUBLJANA

Zadeva: **POROČILO O KVALITETI PITNE VODE ZA LETO 2021**

Spoštovani!

Kaj nam pomeni voda?

Voda različnim ljudem pomeni različne stvari. V gospodinjstvih, šolah, na delovnih mestih lahko voda pomeni zdravje, higieno in dostojanstvo. V naših osebnih življenjih lahko voda pomeni povezavo z naravo, ustvarjanjem, kulturo, povezanost s skupnostjo in samim seboj. V kmetijstvu, industriji in energetiki voda pomeni produktivnost, trajnostni razvoj in varnost. V naravi pomeni voda mir, harmonijo ter preživetje.

Je pa VODA v današnjem času ogrožena zaradi naraščanja prebivalstva, ki mu ne sledi odgovorno upravljanje in gospodarjenje z vodami in vodnimi viri, vedno večjih zahtev industrije in intenzivnega kmetijstva ter vse večjih vplivov podnebnih sprememb.

Pomen vrednotenja vode določa, kako z njo upravljamo in jo uporabljamo. Ne zavedamo se namreč, da je vrednost vode veliko večja od njene cene. Voda ima namreč izjemno in vsestransko vrednost za človeško eksistenco. Če spregledamo katerokoli od vrednot obstoja, kulture, zdravja, izobraževanja, ekonomije in celovitosti našega naravnega okolja obstaja velika možnost da bomo ta nenadomestljivi vir slabo upravljali.

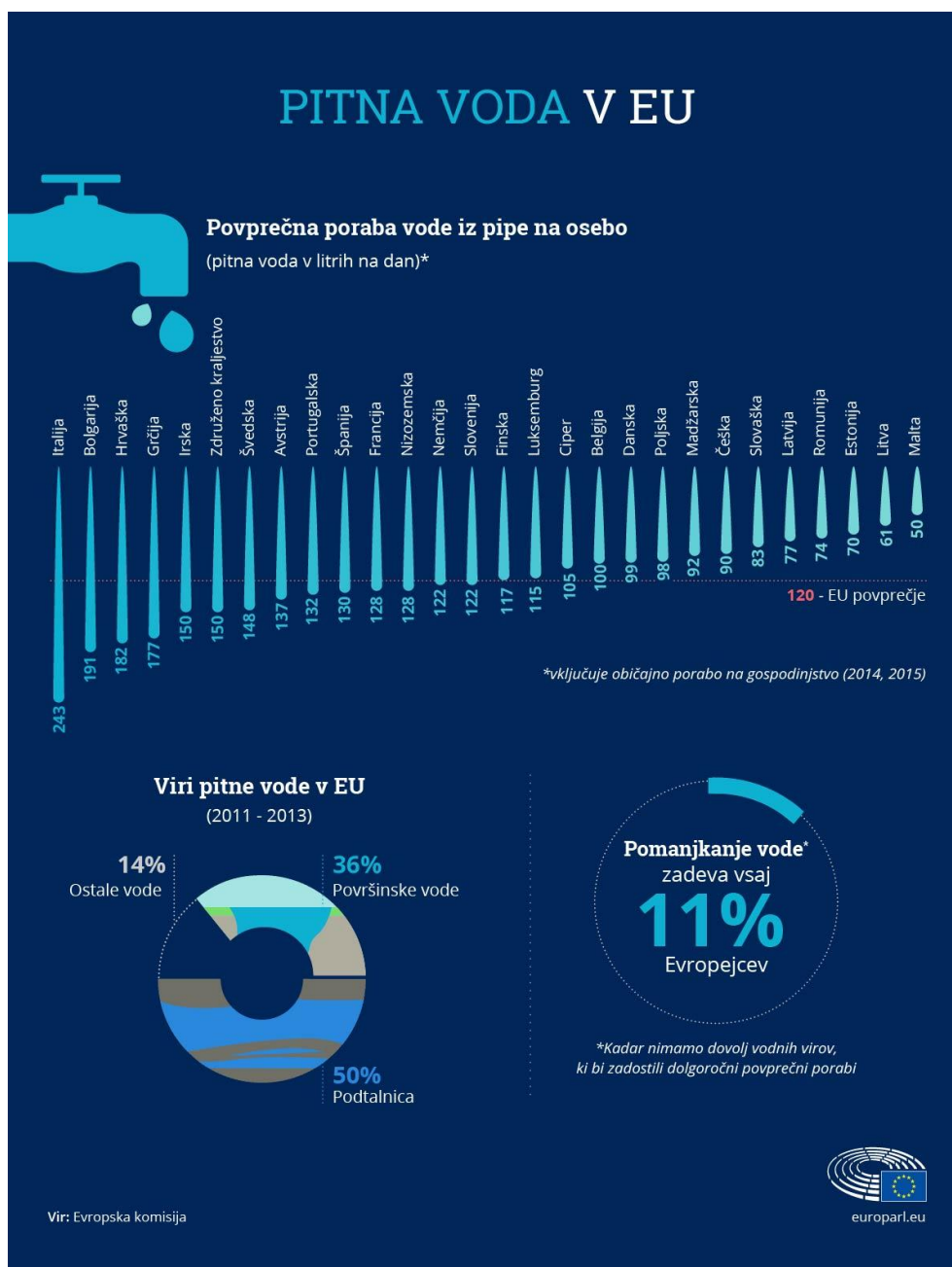
Pitna voda v Sloveniji? V Sloveniji se s pitno vodo iz vodovodov, ki so vključeni v redni nadzor kvalitete vode, oskrbuje 94% prebivalcev. Slovenija je z vodnimi viri izredno bogata država in se po količini pa tudi po kakovosti vode uvršča v sam evropski vrh.

Varna oskrba s pitno vodo ima izjemen pomen za zdravje prebivalstva, zato morajo lokalne skupnosti v svojih prostorskih načrtih zavarovati vsak vir pitne vode pred onesnaženjem. Varovati je potrebno obstoječe, rezervne in predvidene vodne vire tudi tiste, ki nimajo določenih vodovarstvenih območij in vodovarstvenega režima.

Zdravstvena ustreznost pitne vode v vodovodnih sistemih se presoja po kriterijih in velja, da je ustrezna, kadar ne vsebuje mikroorganizmov, parazitov, ter drugih škodljivih snovi v takšni količini in kvaliteti, da bi to predstavljajo nevarnost za zdravje ljudi. Temeljni predpis ki ureja omenjeno problematiko je Pravilnik o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 35/07, 25/09 in 74/15). Vsak upravljevalec mora imeti za vsak vodovodni sistem, ustrezno

pripravljen HACCP načrt, po katerem se izvaja notranji nadzor kakovosti pitne vode v vodovodnem sistemu. V primeru neskladnosti je namreč rezultat preizkušanja samo eden od pokazateljev sprememb na sistemu, pri neskladnosti pa gre za povezanost vzorca, vzrokov in ukrepa v prostoru in času.

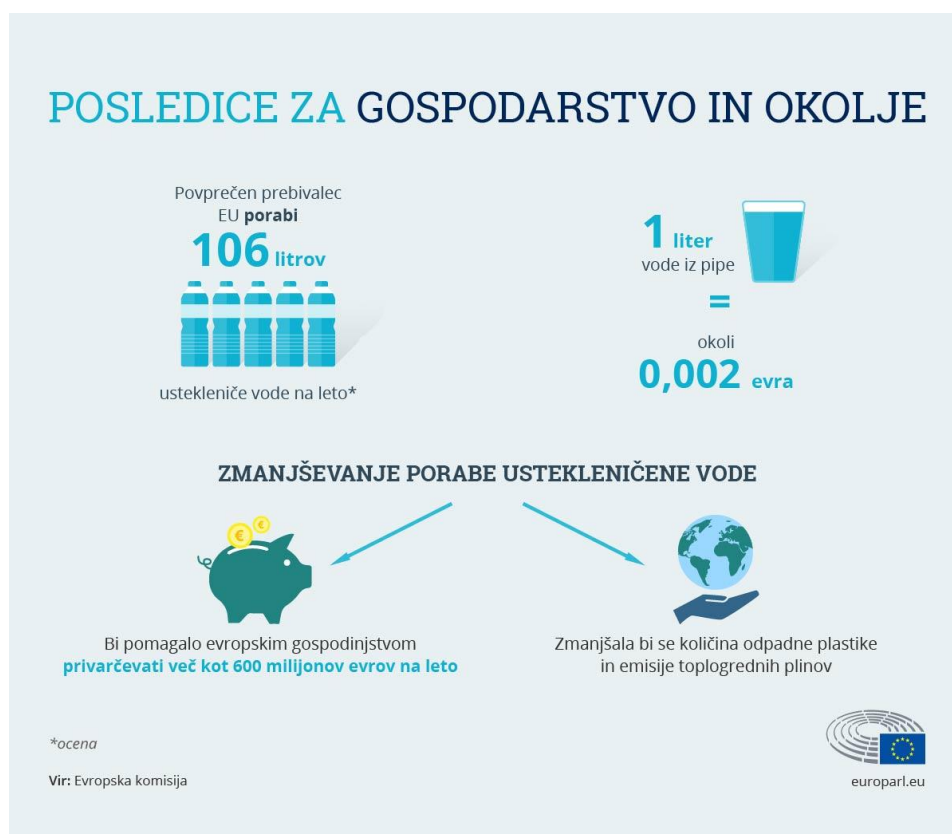
Da bo voda v Evropi še varnejša, EU posodablja Direktivo o pitni vodi, ki določa minimalne standarde kakovosti za vodo, ki je namenjena za pitje, kuhanje ali druge gospodinjске namene, in nas s tem varuje pred onesnaženjem, namen pa ima povečati zaupanje potrošnikov v pitno vodo in s tem spodbuditi pitje vode iz vodovoda.

Pitje vode iz pipe je poceni in okolju prijazno. Po mnenju Evropske komisije bi lahko dostop do kakovostnejše vode zmanjšal porabo ustekleničene vode za 17 odstotkov. Na ta način bi veliko prihranili, hkrati pa bi pozitivno vplivali na okolje, saj bi zmanjšali emisije CO₂ in količino plastičnih odpadkov.

Evropski poslanci pozivajo k zadostnim sredstvom in izvedbi priporočil ter polni uvedbi principa "onesnaževalec plača". Hočejo, da se cilji direktive bolje vpletejo v sektorje

kmetijstva, prometa in energetike. Poleg tega pa pozivajo, da se mora zmanjšati uporaba gnojil in pesticidov.

Voda od vseh pijač najbolj odžaja, dobro vpliva na počutje, blaži glavobole, pomaga pri uravnavanju telesne teže in podobno. Voda iz pipe je pri nas ugodna in dostopna, zaenkrat pa tudi ni bojazni, da bi je zmanjkalo, je pa tudi najbolj ekološka, saj ne proizvaja odpadkov. Zraven tega je ves čas pod nadzorom saj jo pristojne službe redno nadzirajo in je edina, ki ostaja ves čas sveža. Žal pa pomen stalnega nujnega preventivnega delovanja za zagotavljanje njene količine in kakovosti neredko spregledamo.

V formalnem smislu je voda določena kot pitna z namenom uporabe: voda, namenjena pitju, kuhanju, pripravi hrane ali za druge gospodinjске namene in vsa voda, ki se uporablja v proizvodnji in prometu z živili. Ustrezati mora tudi minimalnim predpisanim zahtevam zakonodaje. Poskrbeti je potrebno za preventivno dezinfekcijo sistemov oskrbe s pitno vodo in sanitacijo vseh objektov, z namenom preprečevanja razvoja bakterij in mikroorganizmov ter možnosti preprečevanja hidričnih epidemij.

Potrebna pa nam je še za marsikaj drugega, ne nazadnje za zabavo, kot okras, ustvarja nam razpoloženje. Pri vsakem srečanju z vodo se moramo zavedati, da je njena trenutna funkcija le del kroženja vode v naravi. Del tega kroženja poteka tudi v našem telesu, naših domovih, tovarnah... Varovanje voda in nasploh okolja, našega najdragocenejšega življenjskega vira v 21. stoletju ni več vprašanje varstva narave, postalo je veliko več; postaja vprašanje etike. Včasih smo morali naravo zavarovati zgolj zaradi njene neokrnjenosti, danes jo moramo ščititi pred človekom.

VODA KROJI SVET

Človek preživi brez marsičesa, brez nafte in premoga, celo brez elektrike in denarja, tudi brez bank in politike, brez vode pa ne more. To je tisto, kar je v svojem bistvu dobra novica za Slovenijo, če bo le znala bolje poskrbeti za svojo vodo.

Borut Tavčar, Delo

KAJ EVROPEJCI MENIJO O PITNI VODI V EU?

Nekaj več kot **80%** jih meni, da je **dostop do kakovostne pitne vode**, kjer živijo, dober

Samo **20%** jih meni, da je pitna voda izven njihove domovine kakovostna

Nekaj manj kot **60%** jih meni, da je **dobro informiranih o kakovosti svoje pitne vode**

Evropska državljanska pobuda Right2Water

- je zbrala več kot **1,8 milijona podpisov**
- želi da EU omogoči univerzalen dostop do vode

Za kaj Evropejci uporabljajo vodo iz pipe?*

Vir: Evropska komisija (javno posvetovanje, 2015)

europarl.eu

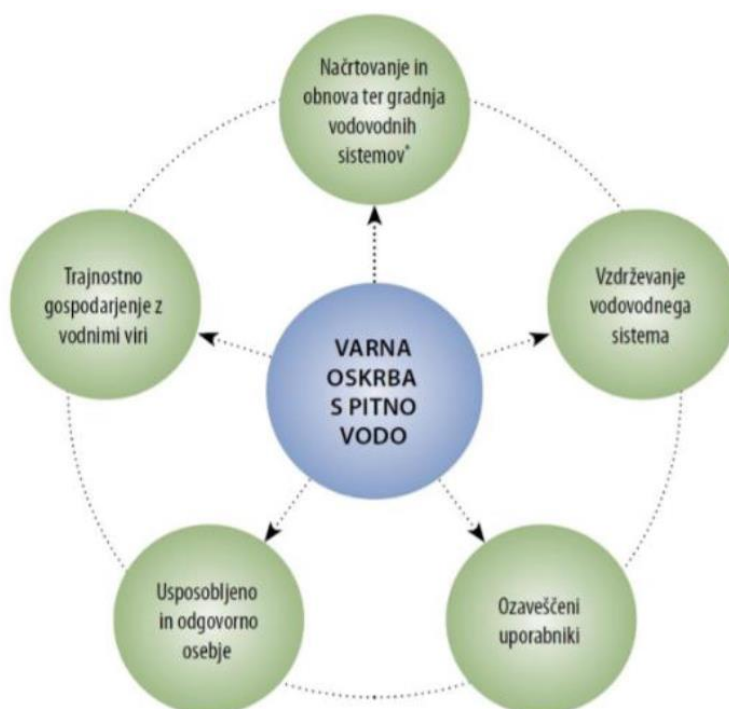
Z vzpostavitev HACCP sistema pri pripravi in distribuciji pitne vode se je izboljšala preglednost delovanja sistema, ključnega pomena pa je vsekakor boljši nadzor in preventivna ravnanja pri oskrbi, na podlagi spremljanja 7-mih znanih načel.

Leto 2021 pa je še prav posebno leto tako na področju varovanja vodnih virov kot na področju upravljanja z vodovodnimi sistemi. Ker je bilo to leto začetek nekega novega COVID – obdobja, smo se veliko novega naučili tudi upravljalci vodovodnih sistemov z vse večjo rastjo zavedanja odgovornosti, ki jo imamo pri oskrbi s pitno vodo. Dezinfekcija sistemov je postala najmočnejša KKT-točka v dokumentu in v vsakdanjem delovnem procesu.

Komunala Slovenska Bistrica se zaveda, da je dejavnost oskrbe s pitno vodo zahtevno področje, ki ne dovoljuje stihijskega in nenačrtnega izvajanja. Dejavnost se natančno spremlja, opazujejo se določeni trendi dogajanj in gibanj, ki omogočajo načrtovanje bodočega razvoja vodooskrbe na našem območju. Zraven tega je pitna voda po naši zakonodaji živilo in zato pogojuje stalni razvoj, visoko stopnjo izobraževanja in usposabljanja ter redni nadzor. To je tudi logično saj vsi vemo, kakšne so lahko posledice, ko tako pomembno živilo postane neužitno in neuporabno. Delavci področja oskrbe s pitno vodo vsakodnevno skrbijo za kondicijo vsakega posameznega vodovodnega sistema. Vse to pa včasih ni dovolj za varno oskrbo s pitno vodo. Nepredvidljiva narava ima svojo moč in prinaša tudi presenečanja, zraven tega so tudi podnebne spremembe tako očitne, da jih lahko opazi že vsak. Tu pa so še zastareli cevovodi in dotrajani priključki, ki kličejo po zamenjavi. Komunala tudi redno pripravlja letne plane zamenjav vodovodnih sistemov, sodeluje pri projektih in podaja predloge in mnenja na predmetnem področju pri pridobivanju sredstev iz drugih virov.

Prav zaradi navedenega je krog »varne oskrbe s pitno vodo« multidisciplinarno povezan z nešteto področji, ki so medsebojno odvisni.

Kot vsako leto, skladno z navodili NIJZ ponovno objavljamo natančni načini obveščanja uporabnikov, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz javnega vodovodnega sistema:

1. Uporabniki prejmejo obvestilo na položnici o objavi rezultatov z naslednjo vsebino: LETNO POROČILO O REZULTATIH ANALIZ PITNE VODE BO OBJAVLJENO V INFORMATORJU IN NA SPLETNI STRANI www.komunala-slb.si. IZREDNE DOGODKE SPOROČAMO NA LOKALNIH RADIJSKIH POSTAJAH (RADIO ROGLA, RADIO MARIBOR, RADIO PTUJ), preko sistema SMS obveščanja TER NA SPLETNI STRANI PODJETJA.
2. Za obveščanje ob izrednih razmerah posameznih izpadov pitne vode ali ob nastopu oporečnosti imamo v podjetju na vseh osmih vodooskrbnih sistemih izdelane sezname institucij in posameznikov, ki jih je ob izpadu potrebno še posebej obveščati.
3. V primeru popravila okvar ali večjih vzdrževalnih delih na vodovodnem sistemu v upravljanju in vzdrževanju Komunale Slovenska Bistrica, uporabnike o izpadu pitne vode in motnjah pri oskrbi, obveščamo preko sredstev javnega obveščanja, z SMS sporočili, na spletni strani podjetja in Facebooku.

Tabela: Obveščanje uporabnikov

Člen	Časovna opredelitev	Obvezna načina obveščanja
9.	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v sedmih dneh	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osebno 2. z obvestilom na oglasni deski uporabnika(ov) hišnega vodovodnega omrežja 3. SMS - možnost
21.	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v dveh urah (obvešča se vsak dan do preklica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalni radio (RADIO ROGLA, RADIO PTUJ, RADIO MARIBOR) 2. spletna stran http://www.komunala-slb.si 3. SMS - možnost
	Na začetku in ob preklicu veljavnosti ukrepa, a najkasneje v 24 urah od začetka oz. preklica ukrepa	<ol style="list-style-type: none"> 4. Aplikacija http://www.npv.si/
22.	Od začetka veljavnosti ukrepa, a najkasneje v enem dnevu	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalni radio 2. spletna stran http://www.komunala-slb.si 3. SMS - možnost
31.	Na dan pridobitve dovoljenja, a najkasneje v sedmih dneh	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalni radio 2. spletna stran http://www.komunala-slb.si 3. SMS - možnost
34.	Najmanj enkrat letno - (najkasneje do 31. marca)	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalni časopis INFORMATOR 2. spletna stran http://www.komunala-slb.si
		<ol style="list-style-type: none"> 3. Aplikacija http://www.npv.si/

IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE OSKRBE S PITNO VODO V OBČINAH SLOVENSKA BISTRICA - del, OPLOTNICA - del, MAKOLE - del, RAČE-FRAM - del IN KIDRIČEVO - del

Oskrba s pitno vodo je obvezna občinska gospodarska javna služba in vsaka občina v svojem odloku podrobneje določi opravljanje te dejavnosti. in organizacijsko obliko. Komunala Slovenska Bistrica oskrbuje z vodo 60 % prebivalcev občine Slovenska Bistrica. Drugi izvajalci javne službe v občini Slovenska Bistrica so KS Zgornja Ložnica, KS Zgornja Polskava, KS Tinje, Vodovodna zadruga, OKP Rogaška Slatina, v drugih občinah pa še režijski obrat Rače-Fram, VO Variša vas, VO Hrastovec in Komunala Ptuj.

Komunala Slovenska Bistrica ima v upravljanju in vzdrževanju osem hidravlično ločenih vodovodnih sistemov:

- sistem Dežno (zajetje Ravno Cerje)
- sistem Dolina Ložnice (zajetje Jelovec)
- sistem Oplotnica – Kebelj (zajetje Kot, Podgrad, Koritno-Sujek-Mini)
- sistem Kovača Vas (zajetja Močnik, zajetje Motaln)
- sistem Slovenska Bistrica - Šikole (zajetje Vauharica, vrtini Velenik 1 in 2, vrtine Šikole GV1 in GV2 in PV3, zajetje Vodarna Zg. Bistrica)
- sistem Visole (zajetje Rep-Urh)
- sistem Zgornje Prebukovje – Šmartno (zajetje Žigart-Kopač-Uršula),
- sistem Cezlak (zajetja 1,2 in 3).

REZULTATI DRŽAVNEGA MONITORINGA:

Na sistemu SLOVENSKA BISTRICA - ŠIKOLE je bilo odvzetih skupno 18 vzorcev. Dva vzorca odstopata v primeru indikatorskih parametrov, zaradi prisotnosti koliformnih bakterij, kar nima vpliva na zdravje ljudi. Odstopanja glede kemijskih parametrov ni. Vsi ostali vzorci ustrezajo zakonskim zahtevam. Mikrobiološkega onesnaženja ni bilo zaznati.

Na sistemu OPLOTNICA - KEBELJ so bili odvzeti 4 mikrobiološki vzorci, en vzorec je bil mikrobiološko neskladen. Vse redne in občasne kemijske analize zadostijo zahtevam Pravilnika o pitni vodi.

Na sistemih DOLINA LOŽNICE - MAKOLE, VISOLE, KOVAČA VAS, ŠMARTNO – POKOŠE, DEŽNO in CEZLAK, na odvzetih vzorcih ni bilo zaznanih odstopanj.

REZULTATI NOTRANJEGA NADZORA KVALITETE PITNE VODE:

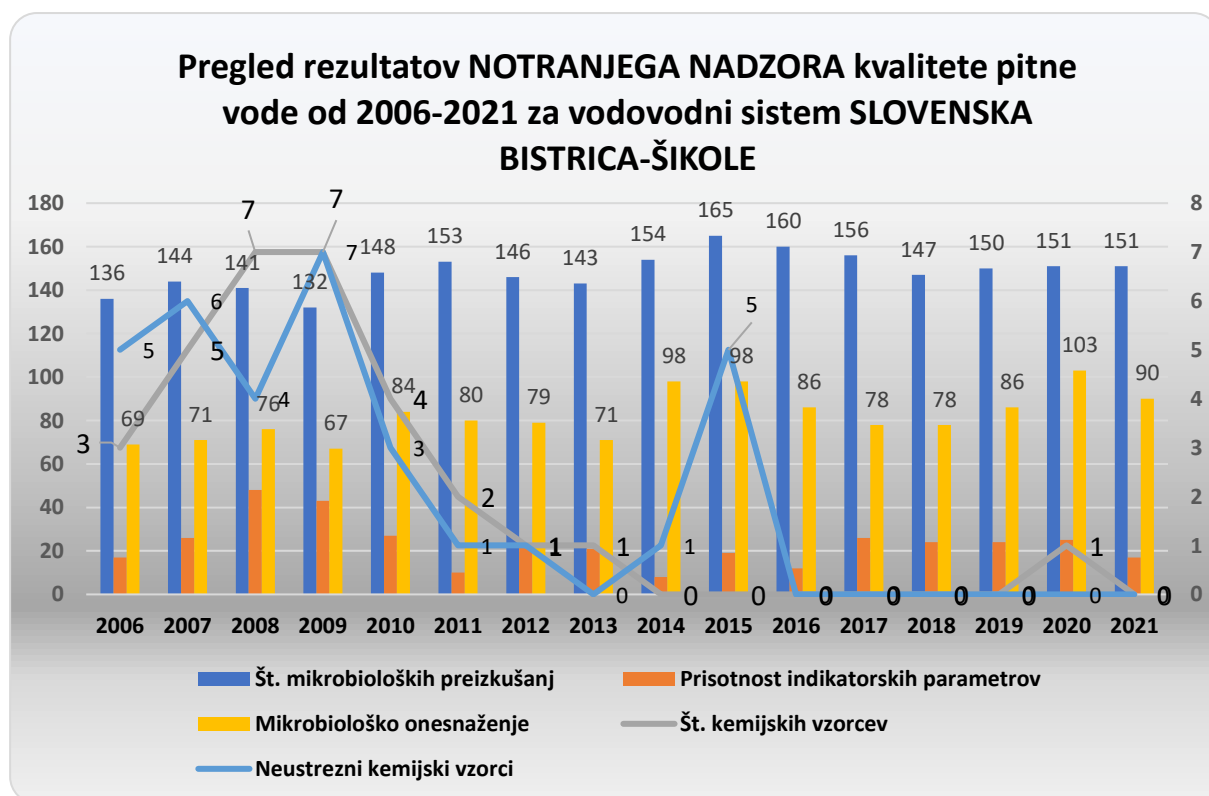
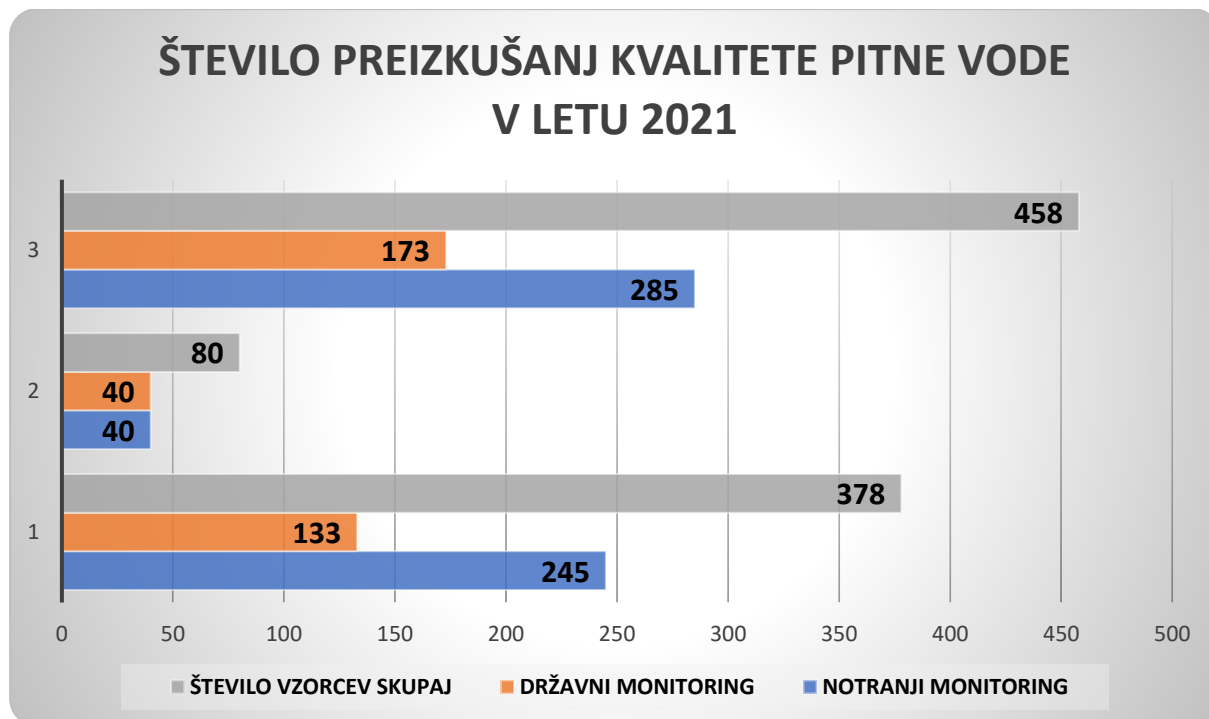
Na sistemu SLOVENSKA BISTRICA - ŠIKOLE je bilo odvzetih 151 mikrobioloških in 90 osnovnih in razširjenih kemijskih vzorcev, od tega je bilo 17 kontrolnih vzorcev z vsebnostjo indikatorskih parametrov. Mikrobiološko onesnaženje ni bilo zaznano. Osnovne in razširjene kemijske analize na odjemnih mestih ustrezajo zahtevam Pravilnika o pitni vodi.

Na sistemu DOLINA LOŽNICE – MAKOLE je bilo odvzetih 22 mikrobioloških vzorcev, en vzorec je bil indikatorsko neskladen, mikrobioloških odstopanj ni bilo. Vse redne kemijske analize zadostijo zahtevam Pravilnika o pitni vodi.

Na sistemu KOVAČA VAS je bilo odvzetih 13 mikrobioloških vzorcev in šest kemijskih vzorcev. En vzorec izkazuje mikrobiološko onesnaženje, ki je bilo s kontrolnim vzorcem zavrženo, vsi ostali vzorci ustrezajo zahtevam pravilnika.

Pri odvzetih vzorcih na sistemih VISOLE, ŠMARTNO NA POHORJU in OPLOTNICA-KEBELJ, DEŽNO in CEZLAK ni bilo zaznanih odstopanj v obeh analiziranih segmentih mikrobioloških in kemijskih preizkušanj.

Skupno število odvzetih vzorcev v okviru notranjega nadzora in državnega monitoringa na vseh osmih vodooskrbovalnih območjih:

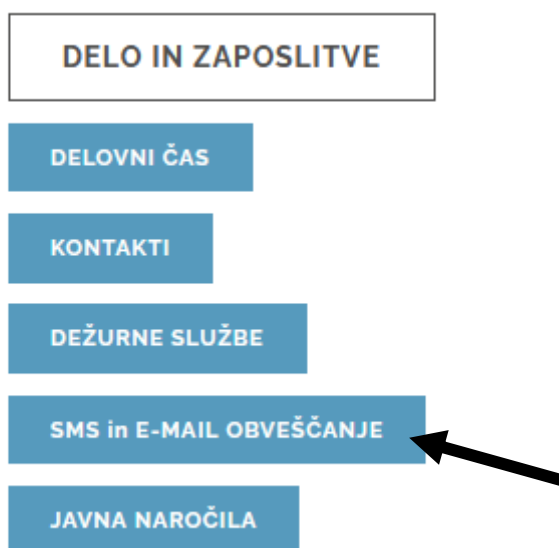
Na osnovi rezultatov ugotavljamo, da je bila oskrba s pitno vodo v upravljanju Komunale Slovenska Bistrica v letu 2021, na vseh vodovodnih sistemih pod notranjim nadzorom varna za pitje. Ob vseh ugotovljenih neskladjih so se vzpostavili korektivni ukrepi skladno s HACCP dokumentom in sanitacijskimi pravili higienske prakse, ki služijo k čim hitrejši vzpostavitvi normalnega delovanja vodovodnega sistema.

PRIPOROČILA UPORABNIKOM:

Z namenom preprečitve tveganja in v izogib težavam pri zagotavljanju skladnosti in zdravstvene ustreznosti pitne vode na internih instalacijah, ponovno priporočamo lastnikom, upravnikom in odgovornim osebam objektov, da do vzpostavitve običajnih delovnih razmer poskrbijo za osnovne preventivne ukrepe:

1. Popolna izmenjava vode v interni vodovodni napeljavi vsaj v periodi do 7 dni. Navedeno dosežete z odprtjem vseh pip vsaj do stabilizacije temperature in izmenjavo vode v WC kotličkih.
2. Upoštevati priporočila NIJZ za preprečevanje razmnoževanja legionel v internem vodovodnem omrežju, ki so prav tako posledica neuporabe internega vodovodnega omrežja in so dosegljiva na spletnem mestu: <https://nijz.si/sl/preprecevanje-razmnozevanja-legionel-v-hisnem-vodovodnem-omrezju>
3. Seznaniti se z priporočili, navodili o ravnanju ob izrednih dogodkih in mnenji na spletnih straneh Nacionalnega inštituta za javno zdravje: <http://www.nijz.si>, ki služijo kot pomoč pri ravnanju, kadar se zaznajo težave pri oskrbi s pitno vodo.
4. **Vključiti se v sistem obveščanja o izrednih dogodkih, spremembi kakovosti pitne vode, investicijskih delih na vodovodnem sistemu in drugih dogodkih, z SMS sporočili.**

ZA PRIDOBITVE PRAVICE DO SMS OBVEŠČANJA morajo uporabniki izpolniti izjavo o strinjanju za prejemanje sporočil objavljeno na spletni strani Komunale Slovenska Bistrica. **Storitev je za uporabnika BREZPLAČNA.**

Da bo delovanje vodovodnega sistema zanesljivo in stabilno, moramo upoštevati različne dejavnosti pri pripravi in distribuciji vode, ki pa morajo delovati usklajeno, saj lahko le v sistemu zanesljivega delovanja pričakujemo tudi ugodne rezultate in zadovoljstvo uporabnikov ter njihovo zaupanje.

Ker pa je voda kot živilo namenjena za neposredno uporabo, se vsi skupaj še toliko bolj zavedamo, da lahko vsak izredni dogodek poslabša njeno kvaliteto, zato so dobrodošla vsa obvestila o spremembi, ki jo zaznate na terenu na že znano telefonsko številko 24-urne dežurne službe **041-646 779**, v dopoldanskem času pa tudi na številko **02-80 55 400**, da lahko kot upravljavec sistema čim hitreje ugotovimo vzrok neskladnosti in izvedemo vse ukrepe do vzpostavitve nemotene oskrbe s pitno vodo.

Pripravila:
Jožica DOBAJ

Direktor:

Maksimiljan TRAMŠEK, inž.el.

V vednost:

- Občina Slovenska Bistrica, Oddelek za okolje in prostor, Kolodvorska 10, 2310 Slovenska Bistrica
- Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače
- Občina Oplotnica, Grajska cesta 1, 2317 Oplotnica
- Občina Kidričevo, Ulica Borisa Kraigherja 25, 2325 Kidričevo
- Občina Makole, Makole 42, 2321 Makole
- ZIRS, g. Benjamin Lorbek, Partizanska cesta 47, 2000 Maribor
- ZIRS, g. Damjan Strelc, Partizanska cesta 47, 2000 Maribor

KOMUNALA SLOVENSKA BISTRICA podjetje za komunalne in druge storitve d. o. o.

Ulica Pohorskega bataljona 12, 2310 Slovenska Bistrica, T: +386 (0)2 8055 400, E: info@komunala-slb.si, S: <https://www.komunala-slb.si/>,
ID za DDV: SI 32621213, IBAN: SI56 0443 0000 0394 225 (Nova KBM d.d.)